

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 8
“ก้าวข้ามขอบเขตความรู้สู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างยั่งยืน”
วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2568

เทคโนโลยีในการบริหารสถานศึกษา

The Use of Technology in Educational Administration

ชานนทร์ จริโยทัย

โรงเรียนสวนมิสกวัน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

บทคัดย่อ

ในยุคดิจิทัลปัจจุบัน เทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการดำเนินงาน ในหลากหลายภาคส่วน รวมถึงภาคการศึกษา การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องพึ่งพาเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความสำคัญและบทบาทของเทคโนโลยีในการบริหารสถานศึกษา โดยเน้นที่ประโยชน์และผลกระทบต่อการทำงานของโรงเรียน รวมถึงการนำเสนอตัวอย่างการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในด้านต่างๆ เช่น การจัดการข้อมูลนักเรียน การจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน การบริหารการเงินและงบประมาณ การสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และการบริหารบุคลากร นอกจากนี้ ยังได้ศึกษาถึงแนวโน้มและทิศทางของการใช้เทคโนโลยีในการบริหารสถานศึกษาในอนาคต พร้อมทั้งพิจารณาถึงความท้าทายและโอกาสที่อาจเกิดขึ้น การใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงการสื่อสาร และสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

คำสำคัญ: เทคโนโลยี, ผู้บริหารสถานศึกษา, ประสิทธิภาพ

Abstract

In today's digital age, technology plays a pivotal role in transforming and developing operations across various sectors, including education. Consequently, the administration of educational institutions now requires reliance on technology to enhance operational efficiency and effectiveness. This academic article aims to explore the significance and roles of technology in school administration, focusing on the benefits and impacts on school operations, as well as presenting examples of technology application in various aspects such as student data management, curriculum and teaching management, financial and budget management, school-parent communication, and personnel management. Furthermore, the article examines the trends and future directions of technology use in school administration,

while also considering potential challenges and opportunities. The appropriate use of technology will enable educational institutions to manage resources efficiently, improve communication, and create a learning environment conducive to the holistic development of students.

Keywords: Technology, School Leadership, Efficiency

บทนำ

การศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านคุณภาพของกำลังคน ความสามารถในการแข่งขัน และความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม การปฏิรูปการศึกษาจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเทคโนโลยีได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการสถานศึกษา ทั้งในด้านการจัดการข้อมูล การสื่อสาร การบริหารทรัพยากร การวางแผน และการสนับสนุนการเรียนการสอน อย่างไรก็ตาม การบูรณาการเทคโนโลยีเข้าสู่การบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพยังคงเผชิญกับความท้าทายหลายประการ เช่น การเข้าถึงเทคโนโลยี ความพร้อมของบุคลากร และการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กร ขณะเดียวกัน แนวโน้มการนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในการศึกษาได้รับความสนใจเพิ่มขึ้น เนื่องจาก AI มีศักยภาพในการวิเคราะห์ เรียนรู้ และตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถสนับสนุนการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อบริบทที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ดียิ่งขึ้น (McCarthy, 1956) ซึ่งในสภาพแวดล้อมที่การแข่งขันทางการศึกษาและการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมเทคโนโลยีเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว สถานศึกษาจึงต้องหันมาใช้เครื่องมือที่ทันสมัยเพื่อรองรับและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภายในองค์กร งานวิจัยที่ผ่านมาได้ชี้ให้เห็นว่าการประยุกต์ใช้ AI ไม่เพียงแต่ช่วยลดภาระงานด้านเอกสารและกระบวนการทำงานซ้ำซ้อนเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารและการวางแผนยุทธศาสตร์ในระยะยาว (วิวรรณ เชื้อจิตร, 2566)

แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา โดย ผู้เรียน สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับทุกประเภทการศึกษาเข้าถึง ทรัพยากร และระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ มีองค์ความรู้เทคโนโลยีการศึกษา เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น รวมทั้งมีศูนย์กลางในการจัดเก็บรวบรวมสื่อการเรียน การสอนแบบดิจิทัลที่ทันสมัย และระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาของประเทศที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ซึ่งด้วยความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีปัจจุบันนี้

ทำให้วงการการศึกษาก็มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว การส่งเสริมจากภาครัฐในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการศึกษาได้กลายเป็นส่วนสำคัญของการบริหารจัดการศึกษา

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความสำคัญและบทบาทของเทคโนโลยีในการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน โดยจะนำเสนอตัวอย่างการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในด้านต่างๆ ของการบริหารจัดการโรงเรียน รวมถึงการวิเคราะห์แนวโน้มและทิศทางของการใช้เทคโนโลยีในการบริหารสถานศึกษาในอนาคต พร้อมทั้งพิจารณาถึงความท้าทายและโอกาสที่อาจเกิดขึ้น เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้เห็นถึงศักยภาพของเทคโนโลยีในการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งเนื้อหา จะเริ่มต้นด้วยการอธิบายถึงความสำคัญและบทบาทของเทคโนโลยีในการบริหารสถานศึกษาในภาพรวม จากนั้นจะนำเสนอตัวอย่างการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการในด้านต่างๆ ที่สำคัญของโรงเรียน ต่อด้วยการศึกษาแนวโน้มและทิศทางของการใช้เทคโนโลยีในอนาคต รวมถึงการพิจารณาความท้าทายและโอกาสที่อาจเกิดขึ้น สุดท้าย จะเป็นการสรุปประเด็นสำคัญที่ได้กล่าวมาพร้อมทั้งข้อเสนอแนะสำหรับการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของเทคโนโลยี

เทคโนโลยี หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์พัฒนาขึ้น เพื่อช่วยในการทำงานหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์, เครื่องมือ, เครื่องจักร, วัสดุ หรือ แม้กระทั่งที่ไม่ได้เป็นสิ่งของที่จับต้องได้ เช่น กระบวนการต่าง ๆ เทคโนโลยีเป็นการประยุกต์ นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ และก่อให้เกิดประโยชน์ ในทางปฏิบัติ แก่มวลมนุษยชาติ กล่าวคือเทคโนโลยีเป็นการนำเอาความรู้ ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการประดิษฐ์สิ่งของต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่วนที่เป็นข้อแตกต่างอย่างหนึ่งของเทคโนโลยี กับวิทยาศาสตร์ คือเทคโนโลยีจะขึ้นอยู่กับปัจจัย ทางเศรษฐกิจเป็นสินค้ามีการซื้อขาย ส่วนความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เป็นสมบัติส่วนรวมของมนุษยชาติมีการเผยแพร่ โดยไม่มีการซื้อขายแต่อย่างใดกล่าวโดยสรุปคือ เทคโนโลยีสมัยใหม่เกิดขึ้นโดยมีความรู้ทางวิทยาศาสตร์เป็นฐานรองรับ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) สอดคล้องกับ ราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของเทคโนโลยีไว้ว่า วิทยาการที่นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติ อุตสาหกรรม เป็นต้น (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๔)

ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้คำนิยามว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งของรัฐและเอกชน ซึ่งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 39 กำหนดหน้าที่ไว้ว่า เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการครูและบุคลากรในสถานศึกษา บริหารกิจการของสถานศึกษา

ประสานและระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เป็นผู้แทนของสถานศึกษา จัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา อนุมัติการให้ประกาศนียบัตรหรือวุฒิบัตร และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับ มอบหมาย เมื่อพิจารณาจากลักษณะงานของผู้บริหารการศึกษาในสถาบันการศึกษาแล้วอาจแบ่งได้เป็นงาน สำคัญๆ ได้แก่ 1) การวางแผนการศึกษา คือ การวางแผนงานในทุก ๆ ด้านเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนใน สถาบันดำเนินไปอย่างราบรื่น อาทิ การวางแผนด้านหลักสูตร การวางแผนการสร้างอาคาร การวางแผนการ ดำเนินงานด้านต่างๆ 2) การจัดองค์กร คือ การจัดรูปแบบการดำเนินงานภายในสถาบันการศึกษา รวมทั้งการ จัดหาบุคลากรที่เหมาะสมเพื่อให้มารับตำแหน่งหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ งานนี้ยังรวมไปถึงการพัฒนาและ ประเมินการทำงานของบุคลากรด้วย 3) การจัดงานและควบคุมให้การทำงานเป็นไปตามที่กำหนด คือ การ กำหนดเนื้องาน การมอบหมายงานให้บุคลากรรับไปดำเนินงาน การประสานงานบุคลากร และ การควบคุมให้ บุคลากรเหล่านั้นดำเนินงานตามที่กำหนดอย่างครบถ้วนและได้ผลดี 4) การสั่งการและการแก้ไขปรับปรุงงาน คือ การออกคำสั่ง การออกระเบียบวิธีปฏิบัติ การกำหนดนโยบาย เพื่อให้การดำเนินงานต่างๆ ของสถาบัน เป็นไปอย่างราบรื่น และหากการดำเนินงานมีปัญหา ก็แก้ไขปรับปรุงระเบียบและวิธีการต่าง ๆ ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น 5) การประเมินผลการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ เป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะผู้บริหารจำเป็นจะต้อง ทราบตลอดเวลาว่างานบริหารการศึกษาที่กำลังดำเนินอยู่นั้นเป็นไปตามแผนงานหรือไม่ และสามารถให้ผลงาน ที่ตรงกับวัตถุประสงค์หรือไม่ ดังนั้นผู้บริหารจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพของการทำงานและ ของผลงานด้วย 6) การจัดทำรายงาน คือ การจัดทำรายงานต่างๆ ตามระดับที่จำเป็นเพื่อนำเสนอต่อผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย หรือต่อผู้บริหารที่อยู่สูงขึ้นไปอีก โดยเฉพาะก็คือรายงานที่แสดงผลการประเมินการปฏิบัติงานที่ กล่าวถึงไปแล้ว 7) การจัดทำงบประมาณ คือ การพิจารณาวางแผนด้านการใช้จ่ายของสถาบันล่วงหน้า นำเสนอแผนงบประมาณต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือต่อผู้บริหารเพื่อให้อนุมัติ จากนั้นก็ควบคุมดูแลการใ้ ใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนงบประมาณนั้น (ครรชิต มาลัยวงศ์) การจัดการกระบวนการ หรือกิจกรรมทางการ การศึกษา เพื่อเป็นการให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมี ความสุข และผู้บริหารสถานศึกษา คือผู้ที่มีความสำคัญในการดำเนินงานทำหน้าที่กำกับควบคุมดูแลบริหาร และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ร่วมงานเพื่อให้การดำเนินงาน ตามภารกิจของสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ตาม เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเต็มความสามารถ เกิดประสิทธิผลสูงสุด (ธวัช แสนดวง, 2565)

ความหมายของประสิทธิภาพ

จอห์น ดี.มิลเล็ต (John D.Millet,1954) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลการปฏิบัติงานที่ทำให้ เกิดความพึงพอใจ และได้รับผลกำไรจากการปฏิบัติงาน ซึ่งความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจในการ บริการให้กับประชาชน โดยพิจารณาจาก เช่น การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน การให้บริการอย่างรวดเร็ว ทันเวลา การให้บริการอย่างเพียงพอ การให้บริการอย่างต่อเนื่อง และการให้บริการอย่างก้าวหน้า สมใจ

ลักษณะ (2544) ได้กล่าวว่า การมีประสิทธิภาพในการทำงานของตัวบุคคล หมายถึงการทำงานให้เสร็จ โดยสูญเสียเวลาและเสียพลังงานน้อยที่สุด ได้แก่การทำงานได้เร็ว และได้งานที่ดี บุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน เป็นบุคลากรที่ตั้งใจในการปฏิบัติงานเต็มความสามารถ ใช้กลวิธี หรือเทคนิคการทำงานที่จะสร้างผลงานได้มาก เป็นผลงานที่มีคุณภาพเป็นที่น่าพอใจ โดยสิ้นเปลืองต้นทุน ค่าใช้จ่าย พลังงาน และเวลาน้อยที่สุด และสิริวดี ชูเชิด (2556) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ เป็นเรื่องของการใช้ปัจจัย และกระบวนการในการดำเนินงาน โดยประสิทธิภาพอาจไม่แสดงเป็นค่าประสิทธิภาพเชิงตัวเลข แต่แสดงด้วยการบันทึกถึงลักษณะการใช้เงิน วัสดุคน และเวลาในการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่า ประหยัด ไม่มีการสูญเสียเปล่าเกินความจำเป็น รวมถึงมีการใช้กลยุทธ์หรือเทคนิควิธีการปฏิบัติที่เหมาะสม สามารถนำไปสู่การบังเกิดผลได้เร็วและมีคุณภาพ ประเภทของประสิทธิภาพ มี 2 ระดับ คือ 1) ประสิทธิภาพของบุคคล หมายถึง การทำงานเสร็จโดยสูญเสียเวลาและพลังงานน้อยที่สุด คำนิยมการทำงานที่ยึดกับสังคม เป็นการทำงานได้เร็วและได้งานดีบุคคลที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน คือบุคคลที่ตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ใช้กลวิธีหรือเทคนิคการทำงานที่จะสร้างผลงานได้มากเป็นผลงานที่มีคุณภาพเป็นที่น่าพอใจโดยสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายพลังงานและเวลาน้อยเป็นบุคคลที่มีความสุขและพอใจในการทำงาน เป็นบุคคลที่มีความพอใจจะเพิ่มพูนคุณภาพและปริมาณของผลงาน คิดค้นตัดแปลงวิธีการทำงานให้ได้ผลดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ 2) ประสิทธิภาพขององค์กร คือการที่องค์กรสามารถดำเนินงานต่าง ๆ ตามภารกิจหน้าที่ขององค์กรโดยใช้ทรัพยากรปัจจัยต่างๆรวมถึงกำลังคนอย่างคุ้มค่า มีการสูญเสียน้อยที่สุดมีลักษณะการดำเนินงานไปสู่ผลตามวัตถุประสงค์โดยประหยัดทั้งเวลา ทรัพยากร และกำลังคน องค์กรมีความสามารถในการใช้ยุทธศาสตร์กลยุทธ์เทคนิควิธีการและเทคโนโลยีทำให้เกิดวิธีการทำงานที่เหมาะสม มีความราบรื่นในการดำเนินงาน มีปัญหาอุปสรรค และความขัดแย้งน้อยที่สุด บุคลากรมีขวัญกำลังใจดีและมีความสุขในการทำงาน โดยมีองค์ประกอบของประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ปัจจัย 3 ประการ ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์กร ได้แก่ 1. ปริมาณงาน หมายถึง จำนวนงานที่ได้กระทำไปแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรฐานของหน่วยงานนั้น ๆ 2. คุณภาพ หมายถึง คุณภาพของงานที่ได้รับมอบหมายโดยไม่มีการผิดพลาดหรือมีการผิดพลาดน้อยที่สุด และไม่ถูกตำหนิเรื่องการทำงานจากหัวหน้า 3. ผลผลิต หมายถึง ผลงานที่พนักงานแสดงออกมาภายใต้นโยบายการทำงานขององค์กรโดยศึกษาจากอัตราผลผลิต ซึ่งจากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปว่า การพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน คือ การปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ความสามารถ และทักษะในการทำงานของตนเองหรือผู้อื่นให้ดีขึ้นเจริญขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งจะทำให้ตนเองผู้อื่นและองค์กรเกิดความสุขในที่สุด โดยการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาองค์กรหรือการพัฒนาสังคม (ปัทมาพร ท่อชู) ซึ่งสอดคล้องกับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของประสิทธิภาพไว้ว่า ความสามารถที่ทำให้เกิดผลในการทำงาน (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๔)

เทคโนโลยีและการพัฒนาระบบเทคโนโลยีในสถานศึกษา

คอมพิวเตอร์เป็นเทคโนโลยีสำคัญที่ถูกนำมาใช้ในการบริหารการศึกษา เพื่อรวบรวม จัดเก็บ และจัดการสารสนเทศให้เป็นระบบ เข้าถึงง่าย ถูกต้อง แม่นยำ และตรวจสอบได้ การบริหารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถแบ่งออกเป็นสองส่วนหลัก คือ งานของผู้บริหารสถานศึกษา และงานของครูผู้สอน ในส่วนของผู้บริหาร การบริหารแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ เช่น การจัดทำแผนการสอน ตารางสอน และการประเมินผลการเรียน 2) การบริหารงบประมาณ เช่น การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย การวางแผนงบประมาณล่วงหน้า การจัดซื้อจัดจ้าง และการควบคุมพัสดุ 3) การบริหารงานบุคคล เช่น การจัดทำทะเบียนประวัติ การบริหารเงินเดือน การฝึกอบรม และการจัดเก็บข้อมูลด้านกำลังคน 4) การบริหารงานทั่วไป เช่น งานธุรการ งานกิจการนักเรียน การจัดระบบสารสนเทศ การประสานงาน และการบริหารอาคารสถานที่ โดยมีการใช้เทคโนโลยีในการบันทึก จัดทำเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูล และเผยแพร่สารสนเทศผ่านเว็บไซต์ของสถานศึกษาสำหรับงานของครูผู้สอน เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มีบทบาทสำคัญในการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียน การตรวจและรวบรวมคะแนน การจัดทำรายงานผลการเรียน รวมถึงการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการบริหารการศึกษาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานในทุกมิติ ส่งเสริมความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของการจัดการศึกษายุคใหม่ได้อย่างเหมาะสม (พระมหากันดินันท์ เสงสกุล, 2564) ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการที่ได้กำหนด ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาโดยเน้นการพัฒนาในด้านต่างๆ ประกอบด้วย พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีเครือข่ายเรียนรู้ทางการศึกษาทั้งระบบ, ให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกพื้นที่ โดยการจัดการฐานข้อมูลด้วยระบบ cloud computing ที่มีมาตรฐานจัดเก็บนำเข้าและแจกจ่าย content และ courseware เดียวกัน, ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLIT, DLTV) ที่ส่งออกอากาศในระบบ Satellite TV และ IPTV ที่มีประสิทธิภาพสูง และสนับสนุนทรัพยากรให้โรงเรียนที่ขาดแคลนได้รับอุปกรณ์เครื่องมือ Hardware และ Software ที่ทันสมัยมารองรับการศึกษา, ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง Fiber optic และอินเทอร์เน็ตไร้สาย ให้สามารถใช้งานด้านการศึกษาอย่างไม่จำกัด รวมทั้งให้ครูฝึกฝนและประเมินความรู้ด้วยตนเอง และสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันได้ เช่นเดียวกับการเรียนในชั้นปกติ รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาทักษะ และสร้างนวัตกรรมพัฒนาบทเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Online Tutoring) ด้วยตนเองของผู้เรียน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) และ (จินตนา จุงใจ, 2562) กล่าวว่าการพัฒนาระบบเทคโนโลยีในสถานศึกษานั้น ควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการทำงานในด้านในการวางแผนและจัดสรรงบประมาณการวางแผนอัตรากำลัง และวิเคราะห์ วางระบบเพื่อบริหารงานโรงเรียน

ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี

การบริหารจัดการและการตัดสินใจให้มีประสิทธิผลขึ้นอยู่กับสองปัจจัยหลัก คือ การมีข้อมูลและสารสนเทศที่ถูกต้อง ทันสมัย และการมีความรู้หรือประสบการณ์ในการใช้ข้อมูลเหล่านั้นตัดสินใจอย่างเหมาะสมในอดีตจัดเก็บข้อมูลมักใช้แฟ้มเอกสาร สมุดบันทึก หรือเครื่องมือแบบดั้งเดิม เช่น พิมพ์ดีดและเครื่องคิดเลข แต่ในปัจจุบัน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น เนื่องจากสามารถจัดเก็บ ค้นหา และประมวลผลข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำสำหรับการตัดสินใจในสถานการณ์ที่ซับซ้อนหรือที่ผู้บริหารยังไม่มีประสบการณ์มาก่อน เทคโนโลยีที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจ เช่น ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support System - DSS) จึงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในกลุ่มของเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์สถานการณ์และตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (พระมหากันตินันท์ เสงสกุล, 2564) ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากในการบริหารงานในสถานศึกษาทำให้การปฏิบัติงานในทุกระดับบรรลุเป้าหมายได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีการกำหนดนโยบายและวางแผน เพื่อที่จะพัฒนาระบบงานให้มีความทันสมัยและรวดเร็ว โดยนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาเป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการ ในด้านต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาบุคลากรและทรัพยากรด้านเทคโนโลยี ให้มีความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้อง มีวิสัยทัศน์ สามารถชี้แนะแนวทาง ช่วยสนับสนุนและรวมกันวางแผนเทคโนโลยีสารสนเทศ (ธาริณี ใจสะอาด, 2567) พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบงาน พัฒนางาน เครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ วิธีการหรือกระบวนการ เพื่อให้การดำเนินงานสะดวกรวดเร็ว ทักษะในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกัน หรือใช้เพื่อพัฒนาระบบการทำงาน หรือระบบงานใน สถานศึกษาให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ และสามารถใช้ในการติดต่อสื่อสารทำงานร่วมกับผู้อื่น เช่น เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการเรียนรู้ (ธวัชชัย แสนดวง, 2565) ผู้บริหาร สถานศึกษาต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ใหม่ในการบริหารจัดการบูรณาการเน้นการใช้ทักษะชีวิตและการทำงานในองค์กรมาใช้ในการแก้ปัญหาและดำเนินการพัฒนาที่ผสมผสานชัดเจน ทั้งเชิงนโยบายและภาคปฏิบัติ ให้เหมาะกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เข้าสู่การบริหารยุคใหม่ อันจะส่งผลให้สถานศึกษามีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (มลฤดี เฟื่องสง่า, 2566) ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล กล่าวคือ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ มีเว็บไซต์ ไลน์ เฟซบุ๊ก โปรแกรมสำเร็จรูป และแอปพลิเคชันที่ใช้ในการจัดการศึกษา ต่าง ๆ เพื่อสืบค้นและแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ การจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ผู้ได้บังคับบัญชา นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้เพื่อ

ความก้าวหน้าในการทำงาน (วิวรรณ เชื้อจิตร, 2566) ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาแนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การบริหารและนำไปประยุกต์ใช้ในครอบคลุมกับขอบข่ายการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน และควรจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเพิ่มเติม เนื่องจากหากมีอุปกรณ์ที่เพียงพอแล้วจะทำ ให้การพัฒนางานเป็นไปได้เป็นอย่างดี รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (รัตติกาล แนน่วม, 2567)

ประโยชน์และความสำคัญของเทคโนโลยีบริหารการศึกษา

การใช้เทคโนโลยีในการบริหารการศึกษาช่วยให้ผู้บริหารสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นระบบ โดยเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญตั้งแต่การจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบฐานข้อมูลที่สามารถเรียกใช้ได้ รวดเร็ว การประมวลผลข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ เช่น รายงาน ตาราง หรือกราฟ เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ สถานการณ์ ช่วยในงานประเมินผลและประกันคุณภาพ ส่งข้อมูลไปยังผู้เกี่ยวข้องอย่างรวดเร็ว สนับสนุนการ นำเสนอรายงานต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จัดเก็บความรู้และประสบการณ์เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในองค์กร ใช้ โปรแกรมช่วยตัดสินใจ และอำนวยความสะดวกในงานบริหารทั่วไป เช่น การจัดการโครงการหรือข้อมูลส่วนตัว สารสำคัญคือ เทคโนโลยีช่วยให้การบริหารงานมีความรวดเร็ว มีคุณภาพ ส่งเสริมการประสานงาน และ สนับสนุนการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ อันนำไปสู่การผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพในทุกระดับ (ครรชิต มาลัยวงศ์) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคโลกพลิกผันที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการ เรียนการสอน มีส่วนช่วยในการพัฒนา ส่งเสริมสถานศึกษาให้มีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีความ สร้างสรรค์เกิดประโยชน์กับสถานศึกษาในทางที่ดีขึ้น ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในทางบวกระหว่างบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษากับเทคโนโลยีดิจิทัล หากการดำเนินการเป็นไปตามกระบวนการที่วางแผน ลงมือปฏิบัติให้ ทุกฝ่ายเข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาศักยภาพ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรในสถานศึกษาด้วย จะ เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ และเป็นการส่งเสริม เปลี่ยนแปลง กระบวนการเรียนการสอนให้สามารถปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีดิจิทัลที่พัฒนาอย่างรวดเร็วให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุด (สุรัตน์ จันทโซ, 2566) ซึ่งสอดคล้องกับ (ทัตธนันท์ พุ่มนุช วรรณรี ปานศิริ และทัศนีย์ ช่อเทียนทิพย์, 2566) ที่กล่าวว่า ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับการนำนวัตกรรมเข้ามาใช้ในการ บริหารองค์กร ซึ่งมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไป ตามความแตกต่างของแต่ละองค์กร โดยเฉพาะ การบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานยุคดิจิทัล ที่นำนวัตกรรมมาบริหารทำให้องค์กรอยู่รอดได้ในโลกอนาคตที่มีการ พัฒนาอย่างรวดเร็วเจริญเติบโตอย่างชาญฉลาด

บทสรุป

การนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาไม่เพียงแต่ช่วยยกระดับความสะดวกรวดเร็วในการเก็บและประมวลผลข้อมูลเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่เสริมสร้างประสิทธิภาพในทุกด้านของการบริหารงาน อันได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการที่ช่วยสนับสนุนการวางแผนและประเมินผลการเรียนการสอน 2) การบริหารงบประมาณที่เน้นการวางแผนการใช้จ่ายอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิผล 3) การบริหารงานบุคลากรที่จัดการข้อมูลและพัฒนาทักษะของบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด 4) การบริหารงานทั่วไปที่ช่วยประสานงานภายในองค์กรให้เกิดความต่อเนื่องและคล่องตัว เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้แต่ละฝ่ายทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่นและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานดังกล่าวไม่เพียงแต่ช่วยลดภาระงานเอกสารและเพิ่มความแม่นยำในการจัดการข้อมูล แต่ยังเป็นพื้นฐานในการสนับสนุนการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์และการวางแผนในระยะยาว ทำให้การบริหารจัดการของสถานศึกษามีความโปร่งใสและมีคุณภาพสูงขึ้น ในขณะเดียวกัน ความท้าทายต่าง ๆ เช่น ปัญหาการเข้าถึงเทคโนโลยีและความพร้อมของบุคลากรก็เป็นสิ่งที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

ครรรชิต มาลัยวงศ์. เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 2 เมษายน 2568, จาก

https://www.drkanchit.com/general_articles/articles/general_24.html

จินตนา จุงใจ. (2562). แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๒. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(1), 105-115

ทัตธนันท์ พุ่มนุช, วรณรี ปานศิริ และทัศนีย์ ช่อเทียนทิพย์. (2566). นวัตกรรมการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานยุคเทคโนโลยีดิจิทัล. *บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต*, 21(1), มกราคม – เมษายน 2568: 158-169

ธวัชชัย แสนดวง. (2565). *สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ธารินี ใจสะอาด. (2567). *ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของครูในสถานศึกษาประถมศึกษาจังหวัดบุรี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). ระยอง: มหาวิทยาลัยราชภัฏระยอง.

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 8
“ก้าวข้ามขอบเขตความรู้สู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างยั่งยืน”
วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2568

ปีทมาพร ท่อชู. *การพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน*. สืบค้น 6 เมษายน 2568,

จาก <http://www.thailandindustry.com/onlinemag/view.php?id=771§ion=17&issues=74>

พระมหากันดินันท์ เสงสกุล. (2564). เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา. *วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย*. 3 (1) มกราคม – มิถุนายน 2564: 1-10.

มลฤดี เฟ็งสง่า. (2566). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์*, 24(2), 162-175.

รัตติกาล แนน่วม. (2567). การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1. *วารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษา*, 3(4), 14-22.

วิวรรชน เชื้อจิตร. (2566). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). ระยอง: มหาวิทยาลัยราชภัฏระยอง.

สุรัตน์ จันทโซ. (2566). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคโลกพลิกผันที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.